

**Työterveyshuollon liikelaitos
Viisari**

Tilinpäätös 2011

Työterveyshuollon liikelaitos Viisari

Vastuuhenkilö Viisarin toimitusjohtaja Miisa Visakorpi

Kehyskuntien työterveysliikelaitoksen tehtävänä on tuottaa ja kehittää työterveyshuoltopalveluja lähipalveluina kaikissa jäsenkunnissa sekä harjoittaa alan koulutus- ja konsultaatiotoimintaa. Viisari täyttää kansanterveystlain kehyskunnille Ylöjärven kaupunki, Nokian kaupunki, Lempäälän kunta, Pirkkalan kunta ja Vesilahden kunta asettamat velvoitteet työterveyshuoltopalvelujen järjestämisestä alueellaan oleville työpaikoille. Ylöjärvi toimii Viisarin isäntäkuntana. Toiminta tapahtuu tasa-arvoisten keskusten verkostoyhteistyönä.

Toimintaympäristön muutokset

Vuosi 2011 oli Viisarin viides toimintavuosi. Viisarissa jatkettiin edelleen yhtenäisten toimintalinjojen ja palveluprosessien kehittämistä, tavoitteena oli saada läpinäkyvyyttä ja tehokkuutta sekä lisätä asiakkaiden tietoutta työterveyshuollon palveluista. Kuntien välistä työterveysyhteistyötä pyrittiin pitämään aktiivisesti yllä, jotta tietoa ja hyviä käytäntöjä pystytään lisäämään.

Muiden kunnallisten liikelaitosten kanssa käynnistettiin laatuverkostoa ja asiakasnäkökulmaa lähdettiin aktiivisemmin hakemaan Tullinkulman sekä Tampereen yliopiston johtamiskorkeakoulun kanssa.

Vuoden 2011 aikana tapahtui kattava Kela-uudistus koskien toimintasuunnitelmia ja – kertomuksia, joka yhdessä tietojärjestelmämuutosten kanssa vei runsaasti aikaa mutta oli välttämätön toteuttaa. Uudistukseen liittyen yritysten kanssa muokattiin työkyvyn seurannan, hallinnan ja varhaisen tuen malleja.

Seutukunnan tasolla tapahtui tietopalvelujen tuottajan muutos, mikä aiheutti työtä ja katkoksia tietojärjestelmissä pitkin vuotta; sairauskertomusjärjestelmän toiminta oli vakaata eikä tietoturvallisuus ollut riskissä.

Lääkäri työvoima oli ajoin riittämätöntä ja lääkäreitä ostettiin vuokratyövoimana ja ammatinharjoittajana. Erityisesti työterveyshuollon erikoislääkäreitä oli vaikeaa saada.

Hintoja ei nostettu kolmantena vuotena peräkkäin. Vuokrataso uusissa tiloissa Ylöjärvellä ja Lempäälässä nousi selvästi, palkkakulut nousivat samoin.

Yleinen talouselämä oli vuoden 2009 notkahduksen jälkeen edelleen varovaista kunta- ja pk-sektorilla. Loppuvuotta kohti kuitenkin Viisarin henkilöasiakasmäärä alkoi muutaman vuoden laskun jälkeen nousta.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Asiakasyritysten määrä kääntyi vuoden 2011 aikana tavoitteen mukaisesti nousuun. Kokonaisvaltaisessa hoidossa olevien suhteellinen osuus kasvoi ja painopistealueena oleva ennaltaehkäisevän työn osuus kasvoi. Varhaisen tuen malleja on tehty yritysten kanssa yhteistyössä.

Kunnat ovat edelleen suurimmat asiakkaat, mutta yritysten osuus lisääntyi.

Henkilöasiakkaista 49 % (56 % vuonna 2010) on kuntien henkilökuntaa, 30 % (18 %) teollisuus ja pk-asiakkaita, 17,5 % (23 %) toimii palveluun liittyvissä tehtävissä ja 3,5 %

(3 %) on yrittäjiä. Yrityksistä alle 10 työntekijän yrityksiä oli 85 % (72 % 2010), mukana myös maanviljelijät ja yrittäjät. Yli 30 hengen yrityksiä oli 27 kappaletta, mukaan lukien viisi jäsenkuntaa.

Asiakaskäyntimäärässä (tilasto sisältää käynnit, puhelut ja reseptiuisinnat) oli laskua vuoteen 2010 verrattuna; 2011, 52756 kontaktia ja vuonna 2010, 63097 kontaktia. Viisarin henkilökunnan määrää oli lisätty noin kahdella.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Viisarin liikevaihto vuonna 2011 oli 3 792 401 €. Liikevaihto kasvoi vuoteen 2010 nähden 240 149 € eli 6,8 % (2,7 % 2010 -2009) mutta jäi talousarviosta jälkeen 141 141 €.

Tilinpäätös oli niukasti ylijäämäinen ja toteutui vain 4 %:sti. Tuotot jäivät 96,5 %:iin arvioidusta ja kulut nousivat 102,8 %:iin. Kulut nousivat 325 489 € vuoteen 2010 verraten ja ylittivät talousarvion 100 652 €:lla.

Tuottavuus jäi oletettua huonommaksi vaikka toiminnan tehokkuutta ja laskutusta pyrittiin parantamaan. Vuotta 2011 leimasi henkilökunnan osalta suuri vaihtuvuus (22 %) mikä heikensi tuottavuutta rekrytoinnin, perehdytyksen ja sisäänajovaiheen vuoksi. Suuri osa vaihdoksista oli positiivisia, kuten äitiys- ja opintovapaita. Muutama työpaikkaa vaihtavakin mahtui joukkoon, huolimatta Viisarin saamista hyvistä arvosanoista työhyvinvointikyselyssä. Suunniteltua kasvua oli yhden psykologin ja yhden työterveyshoitajan lisäys.

Lääkärien saatavuus oli riittämätöntä ja muodosti tuloksen teon kannalta tiedossa olevan pullonkaulan. Sijaisten käyttö oli huomattavasti aiempaa suurempaa. Vuokralääkärien käyttö nosti kuluja lyhyellä aikavälillä, toki henkilöstöriskit olivat tällöin vuokranantajalla. Sairauspoissaoloprosentti oli alhainen 2,8 %.

Henkilöstökulujen ylittyminen 99 303 €:lla selittää suurimman osan kokonaiskulujen 100 652 €:n noususta. Henkilöstökulujen muutos puolestaan vuodesta 2010 (nousua 162 312 €) selittyy lähes täysin yleisellä palkankorotuksella (2 %) sekä psykologin ja työterveyshoitajan lisäyksellä. Vakituisten palkkakustannus jäi arvioitua pienemmäksi 150 947 € ja sijaisten palkkakustannus puolestaan nousi talousarvioon verraten 276 220 €.

Palvelujen ostot ylittyivät 36 371 €:lla, ostot eivät ole yksiselitteisesti kuitenkaan kuluja vaan sisältävät rakenteellisesti tuottoa. ATK ja puhelinkustannukset jäivät tietojärjestelmämuutoksesta huolimatta selvästi arvioitua pienemmiksi. Tarvikkeiden ostojen kustannustaso näyttää olevan nousussa ja ylittävät arvioidun 10 689 €:lla. Ylöjärven ja Lempäälän uusien tilojen myötä tarvikkeiden määrä ja mm. siivouspalveluiden määrä on noussut.

Henkilöstö osallistui aktiivisesti täydennyskoulutukseen. Koulutuskustannukset olivat 28 849 € (26 680 € v.2010) ylittäen talousarvion 15 600 €:lla. Henkilöä kohti koulutusmeno oli 641 €/vuosi ja yhden koulutuspäivän hinnaksi matkoineen ja majoittumisineen tuli 245 €/pv (118 pv).

Konsernin asettamat tavoitteet:

1. Tuottaa laadukkaita työterveyspalveluja kustannustehokkaasti ja taloudellisesti siten, että liikelaitos kattaa tuloillaan kaikki kustannuksensa.
Sitova taloudellisuustavoite: Korke sijoitetulle pääomalle on 5 %.

2. Viisari ei voi vuoden 2011 aikana tehdä investoinneiksi luokiteltavia yli 10.000 €:n investointeja. Luvan yli 10.000 €:n hankintoihin antaa kaupunginhallitus.

<i>Toiminnalliset tavoitteet (Strategiasta johdetut)</i>	<i>Tavoitteiden toteutuminen</i>
1. Ennaltaehkäisevän työn ja sairaanhoidon tuottamisessa haetaan yhteistyössä yritysten kanssa parasta tasapainoa, ennaltaehkäisevän työn osuus on 40 % yrityksen työterveyshuollon menoista.	Toteutui. Ennaltaehkäisevän työn osuus oli 46 %.
2. Autetaan kuntia ja yrityksiä toteuttamaan työkyvyn hallinnan seurannan ja varhaisen tuen mallit, jotka ovat edellytyksenä Kelan korkeammalle korvaukselle vuodesta 2011 alkaen. Korkeampaa korvausta saaneiden yritysten lukumäärä ei laske vuonna 2011.	Toteutui. Malleja on aktiivisesti tehty yhteistyössä asiakasorganisaatioiden kanssa. Korvausten lopullinen määrä selviää vuoden 2012 kuluessa.
3. Tavoitteena on henkilöasiakasmäärän kasvu 200 henkilöllä vuoden 2011 aikana.	Lähes toteutui. Henkilöasiakasmäärä kasvoi 169 hengellä.

Tunnusluvut	TP2009	TP2010	TP2011
Informatiiviset tunnusluvut			
Yritysasiakkaat yhteensä	1 079	1 072	1 105
– kokonaisvaltainen sopimus	635	655	711 (64 %)
– lakisääteinen sopimus	444	417	394
Henkilöasiakkaat yhteensä	12 134	11 984	12 053
– kokonaisvaltaisen sopimuksen piirissä	10 460	10 289	10 517(87%)
– lakisääteisen sopimuksen piirissä	1 674	1 611	1 536
Viisarin henkilöstö tehtäväalueittain			
31.12.2011			
- kokoaikaiset	43	43	43
- osa-aikaiset	1	1	3

Työterveyshuollon liikelaitos Viisarin talousarvion toteutumisvertailu					
Tuloslaskelmaosan toteutuminen					
	Alkuper. TA	TA:n muutok set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Liikevaihto	3 934		3 934	3 792	-141
Liiketoiminnan muut tuotot				3	3
Toimintakulut					
Ostot tilikauden aikana	-58		-58	-69	-11
Palvelujen ostot	-1 033		-1 033	-1 070	-36
Henkilöstökulut	-2 178	-51	-2 229	-2 328	-99
Poistot ja arvonalentumiset	-18		-18	-12	6
Liiketoiminnan muut kulut	-331		-331	-285	46
Liikelylijäämä (alijäämä)	315	-51	264	31	-234
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korvaus peruspääomasta	-20		-20	-20	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	295	-51	244	11	-234
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	295	-51	244	11	-234
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	295	-51	244	11	-234

Työterveyshuollon liikelaitos Viisari, Investoinnit

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut 2011	Ta-Tot.2011	TA-%
Kalusto					
Kulut	0	-36 000	-35 678	-322	99,1
Netto	0	-36 000	-35 678	-322	99,1

Työterveyshuollon liikelaitos Viisarin tuloslaskelma				
		1.1.-31.12.2011		1.1.-31.12.2010
Liikevaihto		3 792 400,75		3 552 251,47
Liiketoiminnan muut tuotot		2 500,00		499,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-69 184,93		-69 028,50	
Palvelujen ostot	-1 069 645,36	-1 138 830,29	-1 016 259,15	-1 085 287,65
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 902 269,74		-1 761 555,27	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-311 602,17		-306 321,98	
Muut henkilösivukulut	-114 106,20	-2 327 978,11	-97 788,31	-2 165 665,56
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-12 268,27		-30,24
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-285 059,42</u>		<u>-175 425,95</u>
Liikelylijäämä (alijäämä)		30 764,66		126 341,07
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot			91,64	
Korvaus peruspääomasta	-20 000,00		-20 000,00	
Muut rahoituskulut		<u>-20 000,00</u>	<u>-4,77</u>	<u>-19 913,13</u>
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		10 764,66		106 427,94
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		10 764,66		106 427,94
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		10 764,66		106 427,94
Liikelaitoksen tunnusluvut				
Sijoitetun pääoman tuotto, %		6,0		27,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		6,0		27,7
Voitto, %		0,3		3,0

Työterveyshuollon liikelaitos Viisarin rahoituslaskelma

	2011	2010
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	30 764,66	126 341,07
Poistot ja arvonalentumiset	12 268,27	30,24
Rahoitustuotot ja -kulut	-20 000,00	-19 913,13
	23 032,93	106 458,18
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-35 678,22	-55 183,21
	-35 678,22	-55 183,21
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12 645,29	51 274,97
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta/ky:ltä	41 213,67	-89 302,53
Saamisten muutos muilta	-1 720,97	-58 654,57
Korottomien velkojen muutos muilta	-26 847,41	96 682,13
Rahoituksen rahavirta	12 645,29	-51 274,97
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00
Liikelaitoksen tunnusluvut		
Investointien tulo-rahoitus, %	64,6	192,9
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %	64,6	192,8
Lainanhoitokate	0,0	0,0
Kassan riittävyys, pv	54	63
Quick ratio	1,9	1,9
Current ratio	1,9	1,9

Kassan riittävyys on laskettu yhdystilistä ei pankkitilistä.

Työterveyshuollon liikelaitos Viisarin tase

	2011	2010
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	78 562,92	55 152,97
Aineelliset hyödykkeet	78 562,92	55 152,97
Koneet ja kalusto	78 562,92	55 152,97
VAIHTUVAT VASTAAVAT	933 592,60	973 085,30
Saamiset	933 592,60	973 085,30
Lyhytaikaiset saamiset	933 592,60	973 085,30
Myyntisaamiset	256 996,25	249 268,61
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	565 412,22	606 625,89
Muut saamiset	48 557,73	14 637,54
Siirtosaamiset	62 626,40	102 553,26
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>1 012 155,52</u>	<u>1 028 238,27</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	519 865,99	509 101,33
Peruspääoma	400 000,00	400 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	109 101,33	2 673,39
Tilikauden yli-/alijäämä	10 764,66	106 427,94
VIERAS PÄÄOMA	492 289,53	519 136,94
Lyhytaikainen	492 289,53	519 136,94
Ostovelat	78 230,70	132 257,90
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	52 976,52	54 396,54
Siirtovelat	361 082,31	332 482,50
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>1 012 155,52</u>	<u>1 028 238,27</u>
Liikelaitoksen tunnusluvut		
Omavaraisuus, %	51,4	49,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	13,0	14,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	119,9	109,1
Lainakanta 31.12., 1 000 €	0,0	0,0
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0,0	0,0

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

8) Toimintatuotot tehtäväalueittain	2011	2010
Työterveyshuollonmaksut	3 706 861,65	3 456 311,73
Muut myyntituotot muilta	1 618,50	1 965,98
Liiketoiminnan muut tuotot	86 420,60	94 472,76
Viisarin toimintatuotot yhteensä	3 794 900,75	3 552 750,47

21) Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Viisari työterveyspalvelut										
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet ja liit.maksut	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.			
Lisäykset tilikauden aikana			
Rahoitusosuudet tilikaudella											...
Vähennykset tilikauden aikana											...
Siirrot erien välillä											...
Tilikauden poisto			
Arvonlennukset ja niiden palautukset											
Poistamaton hankintameno 31.12.
Arvonkorotukset											
Kirjanpitoarvo 31.12.
Olennot lisäpoistot				...							
Erittely olennaisista lisäpoistoista											

25) Saamisten erittely				
	2011		2010	
Viisari työterveyspalvelut	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		37,00		
Yhteensä	0,00	37,00	0,00	0,00
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		11 001,17		11 060,37
Yhteensä	0,00	11 001,17	0,00	11 060,37
Saamiset yhteensä	0,00	11 038,17	0,00	11 060,37

26) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät		
Viisari työterveyspalvelut	2011	2010
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Menoennakot	1 417,28	
Ennakkoon maksetut palkat	27 031,12	22 581,68
Siirtosaamiset valtiolta	34 178,00	79 971,58
Tulojäämät yhteensä	62 626,40	102 553,26
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	62 626,40	102 553,26

28) Oman pääoman erittely		
Viisari työterveyspalvelut	2011	2010
Peruspääoma 1.1.	400 000,00	400 000,00
Peruspääoma 31.12.	400 000,00	400 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	109 101,33	112 859,46
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	109 101,33	2 673,39
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	10 764,66	106 427,94
Oma pääoma yhteensä	519 865,99	509 101,33

33) Vieras pääoma				
Viisari työterveyspalvelut	2011		2010	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		653,65		14 198,85
Yhteensä	0,00	653,65	0,00	14 198,85
Vieras pääoma yhteensä	0,00	653,65	0,00	14 198,85

37) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Viisari työterveyspalvelut	2011	2010
Lyhyt aikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	361 082,31	332 482,50
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	361 082,31	332 482,50
Siirtovelat yhteensä	361 082,31	332 482,50

44) Leasinginvestuiden yhteismäärä		
	2011	2010
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	40 134,90	13 478,71
Myöhemmin maksettavat	66 820,68	71 268,07
Yhteensä	106 955,58	84 746,78

48) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
Viisari työterveyspalvelut	2011	2010
Sosiaali- ja terveystoimi	44	42
Yhteensä	44	42
49) Henkilöstökulut		
	2011	2010
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2 327 978,11	2 165 665,56
Henkilöstökulut yhteensä	2 327 978,11	2 165 665,56

Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

Työterveyshuollon liikelaitos Viisari

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1. -31.12.2011

Ylöjärvellä 8.3.2012

Työterveyshuollon liikelaitos Viisarin johtokunta

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Ylöjärvellä .2012

Oy Audiator Ab, JHTT –yhteisö

Minna Ainasvuori
tilintarkastaja, JHTT